

ДАН 10. (УТОРАК, 30. АПРИЛ 2024. ГОДИНЕ) ЈЕРЕВАН „ГРАД РОЗИХ ФАСАДА И ФОНТАНА“

Девет ујутру, одморни смо али нам по мало и недостаје то што немамо званичног програма и обавеза. Посетили би смо толико тога у Јеревану, али је дан исувише кратак за тако богато културно-историјско (историја дуга више од 2800 година, један од најстаријих непрекидно насељених градова на свету), али и природно наслеђе овог града. Основан је 782. године пре нове ере као тврђава Еребуни. Током векова, био је под утицајем разних царстава и култура, укључујући Персијанце, Римљане, Византинце и Османлије. Налази се на висини од 1000 метара изнад нивоа мора, окружен је планинским венцима, а температура ваздуха је тог дана била изразито висока.

Први контакти са локалним становништвом већ намећу неке сталне теме: Библијска планина Арарат, најстарији народ и најстрија хришћанска црква на свету (Божји слави 6. јануара), још увек актуални сукоб Јерменије и Азербејџана око Нагорно Карабаха и многобројне новопридошле избеглице, велико страдање Јермена 1894, 1896. а нарочито геноцид из 1915. године. Интересује их Србија, посебно Космет. Има и оних који би се радо преселили у Србију.

Доручковали смо и изашли у насумичну шетњу ка централном делу града. Близу смо смештени па нам се то чинило веома практично. Обзиром да је Јереван главни и највећи град у Јерменији (1,5 милиона становника), он је и њен културни и образовни центар. Идући, нисмо могли да не приметимо да овде ипак функционише национална привреда и трговинске и занатске радње, са свим својим специфичностима (специјализацијом). Традиционалну културу није преправила глобализација. Велики трговински центри су тек у развоју. Прегршт пиљарница, продавница зачина, сувог воћа, позамантерија, текстила националне производње, цвећара, нанизаних једна за другом учинили су шетњу занимљивијом. У граду се налази велики број музеја, галерија, позоришта, споменика, али су сви натписи на јерменском, нама тешко препознатљивом писму. Тако да смо остали ускраћени за та знања, па смо могли само да гледамо и да нагађамо шта би могло бити. Оно што смо могли да видимо је да у Јеревану преовладава јединствена архитектура која је комбинација традиционалних јерменских елемента са совјетским и модерним стиловима. Већина грађевина је доминантно розе боје због обилних локалних налазишта вулканског камена (туфова) који су добар грађевински материјал.

Централни део града је под монументалним јавним грађевинама, широким булеварима и кружним токовима и са много паркова, а на сваком месту где је било угодно постављена је фонтана или макар чесма (водоскок) са пијаћом водом. Ми смо поранили мало са нашом посетом, па многе од њих нису биле пуштене у рад, али се видело да су припреме у току. Један од симбола града је Каскада, монументални степенишни комплекс који нуди спектакуларни поглед на град и планину Арарат. Тог дана је било изузетно облачно па смо пропустили одлазак на Каскаду, али смо зато посетили јерменску цркву у центру града, видели зграду Опере, одморили у неколико кафића и ресторана, возили се таксијем (поучени искуством овог пута смо поручивали лух класу возила) и разгледали град. Водили интересантне разговоре са таксистима, споразумевали се на руском и српском. И на крају се вратили у хотел по ствари и опет пут аеродрома.

Успут смо видели једну од познатијих фабрика за производњу јерменског коњака „Арарат“, а возач таксија који је уједно и доктор историјских наука нам је испричао за то кратко време мало о животу и животном стандарду у Јерменији, као и о локалитетима које

обавезно приликом неке будуће посете треба посетити. Лет нам је био у 23:35, а у Софију смо слетели у 1:30. На аеродрому нас је дочекала породица наших чланова делегације из Ниша, па су нам олакшали повратак до аутомобила који смо приликом доласка на ризик паркирали у првом нама на изглед погодном паркингу. На нашу срећу ауто је био на свом месту, а ми смо пут убрзо наставили ка Београду. Био је то један по свему другачији првомајски уранак.

